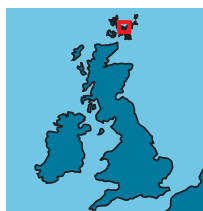

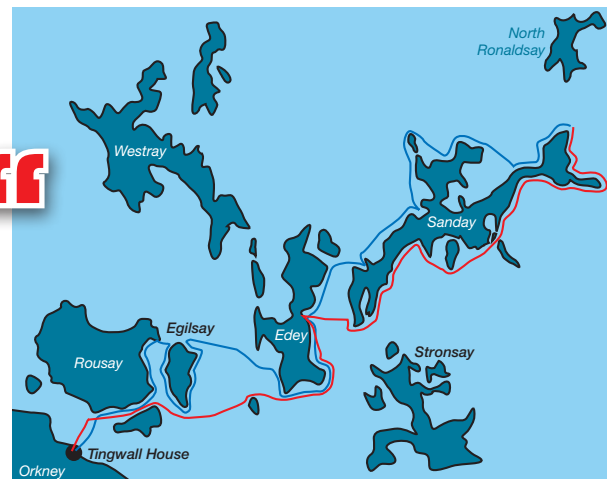
text a foto: Milan „Motýl“ Mičák

„VOD VEJŠ“

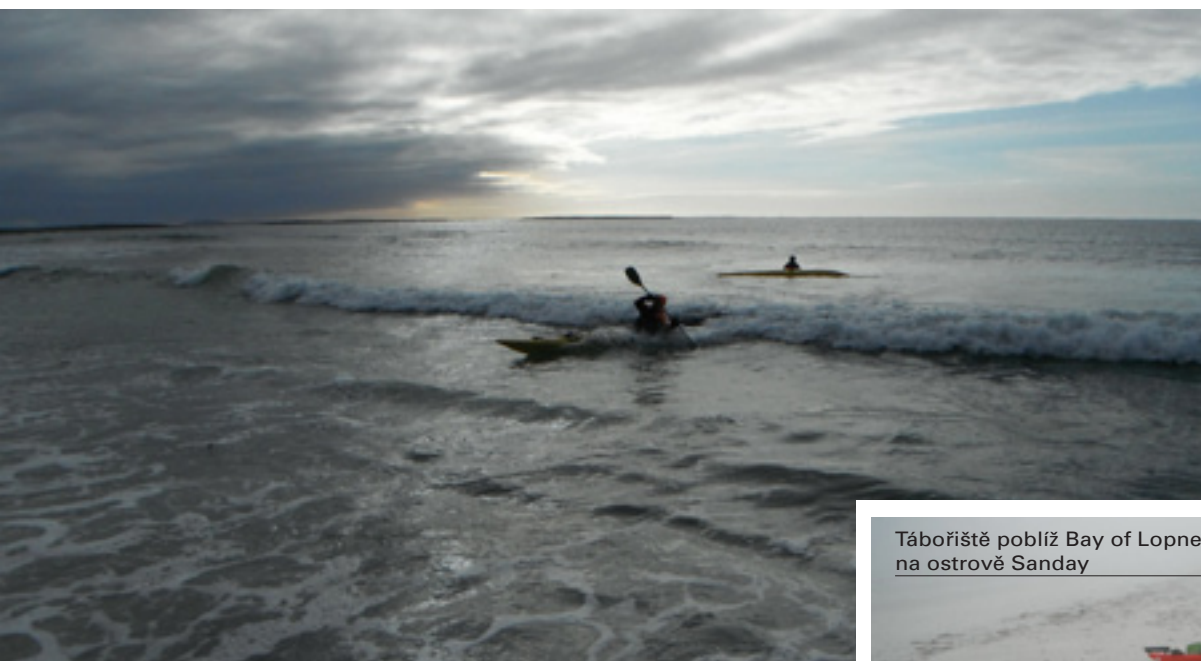
aneb Seakayakové Orkneje 2012

Když jsme se vraceli ze seakayácké expedice do Irska, kde jsme ochutnali pádlování v ne zrovna přívětivém Atlantiku, začali jsme pomalu přemýšlet, kterou destinaci zvolíme jako jednu z hlavních akcí sezony roku 2012. Ona tomu vlastně pomohla náhoda, protože se v autě objevil časopis se článkem popisujícím Orknejské a Shetlandské souostroví. Odhadli jsme, že na Orkneje za dva dny dojedeme, a bylo rozhodnuto.

1,2 Trasa Orkneje 2012

Večerní přistání na tábořišti ostrova Sanday

Začal jsem tedy s předstihem shánět možnost dopravy, mapy, podklady k ostrovům, zajímat se o přílivové tabulky, počasí a vůbec o všechno, co by mohlo být pro naši výpravu užitečné. Ke svému nemilému překvapení jsem zjistil, že žádný z mých známých seakayáků tuto oblast dosud nenavštívil, a tak jsem se musel spolehnout pouze na internet a tamní seakayáckou asociaci, která má sice bohatou činnost, ale její členové se zabývají převážně jedno- nebo dvoudenními výlety po ostrovech.

Tyto oblasti je vzhledem ke stálosti počasí nejlépe navštěvovat na přelomu července a srpna, my jsme ale chtěli ušetřit dovolenou a zvolili jsme začátek července kolem státních svátků a doufali jsme, že to vyjde. Dodatečně jsem zjistil, že se trefíme zrovna do periody s největším přílivem a odlivem, ale co, v Irsku jsme měli příliv kolem 6

metrů a dalo se to zvládnout, takže orknejských sedm metrů snad taky zmačkneme. Ono totiž není nejhorší, když hladina moře dvakrát za den změní výšku o tolik metrů, ale to, že ta masa vody musí někam odtéct a zase zpátky natéct, takže v některých zúžených místech mezi ostrovy není výjimkou, když proud moře teče rychlostí až 12 km/hod. To se pak těžko pádluje! Má to zásadní vliv nejen na plánování času odjezdu, ale také směru a délky trasy, protože časy odlivů a přílivů se během celé expedice výrazně mění. Je pravda, že nám v té zapeklité situaci mohlo pomoci i to, že se v této oblasti setmí pouze mezi půlnocí a čtvrtou hodinou ranní, takže bychom mohli odjezdy a příjezdy plánovat podle libosti. Neznám ale žádného vodáka, kterému by se chtělo pádlovat místo večírku.

Ve čtvrtek 28. června ve večerních hodinách jsme vyrazili ve čtyřech

kromě naší dálniční známky a trajektů nás poplatky na dálnicích, vzhledem ke zvolené trase, vyšly jenom na dvakrát 1,5 libry, jež jsme platili u Londýna.

Protože jsme byli nasezení už dost a na vodu jsme plánovali jít až v neděli, rozhodli jsme se navštívit největší město Orknejského souostroví Kirkwallu. K večeru pak zbývalo přejít jen do nám jediného známého kempu na ostrově v Evie.

V neděli ráno jsme se po sbalení stanů přesunuli o několik kilometrů dále, do trajektového přístaviště Tingwall House, kde nás čekala jedna z méně příjemných činností expedice: nacpat to, co jsme si přivezli, do lodí. Po dvou hodinách se

Tábořiště poblíž Bay of Lopness na ostrově Sanday

do Brna, Pelhřimova a Prahy, kde se nalodili zbývající čtyři účastníci zájezdu, a přes Německo, Holandsko a Belgie jsme kolem poledne v pátek dorazili do francouzského Calais. Odkud jsme pokračovali trajektem do Doveru a pak přes celou Anglii do skotského přístavu Scrubster, kde už nás čekal trajekt do Stromness na hlavní zemi Orknejského souostroví, kam jsme dorazili v sobotu kolem 15 hodin místního času. Nutno poznamenat, že

nám podařilo více než 50 kg těžké lodě dostat na vodu a za relativně dobrého počasí odrazit od břehu hlavního ostrova Orkneje. Hned po startu jsme se seznámili s obávanými proudy, když jsme museli traverzovat přes řeku širokou 4,5 km na ostrov Rousay. Měli jsme v plánu minout z jižní strany ostrov Egilsay a po 7,5kilometrovém přejezdu hledat tábořiště někde kolem malého letiště na ostrově Eday. Ano, čtete správně, blízko letiště. Téměř

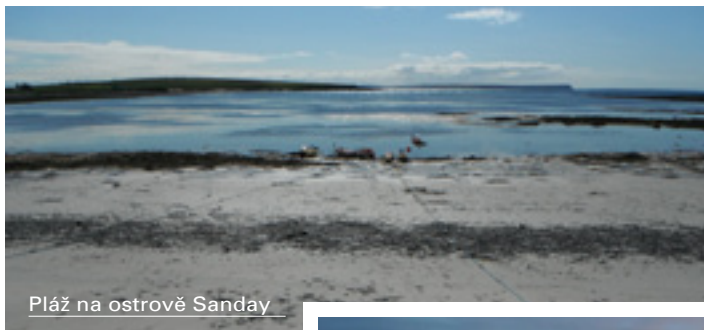

Stromness

všechny ostrovy jsou totiž propojeny leteckou dopravou a myslím, že se tam pyšní jednou z nejkratších leteckých tras na světě.

Na letišti jsme rozbili náš první tábor, uvařili a chystali se k večírku. No, on vlastně nakonec skoro žádný nebyl, protože se tak ochladilo, že jsme si museli pít teplé víno abychom se v té zimě aspoň trochu zahřáli! Někteří z nás už na sobě měli

měřit. Po docela dramatickém přejezdu proudů se nám podařilo zastavit v malé zátce, kde nás čekala dlouhá přestávka, než voda klesne natolik, aby bylo možné pokračovat. Byli jsme docela rádi, že jsme na břehu, a pro tuhle chvíli nic neřešili. Po dvou hodinách jsme vyrazili a vcelku bez problémů jsme projeli v asi třímetrových obřích vlnách obávané místo za občasného doprovodu papuchalků, ptačího symbolu zdejších ostrovů, a pokračovali 14 km severovýchodním směrem, bohužel proti proudům. Pádlovali jsme do osmi večer než jsme se rozhodli přistát na malé pláži v Roos Wick,

Pláž na ostrově Sanday

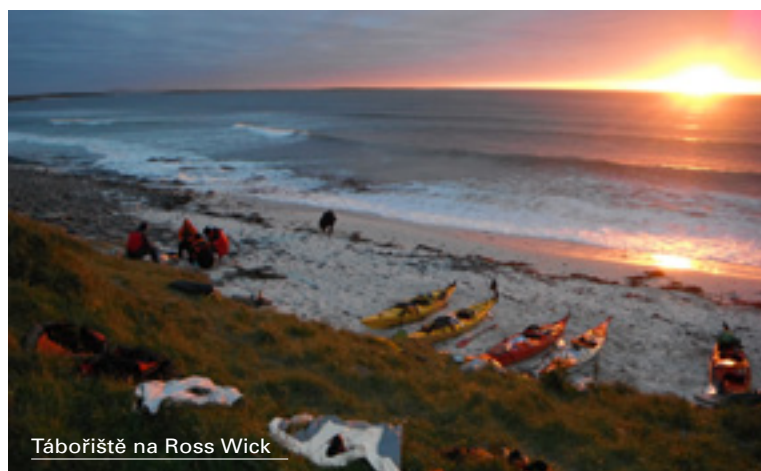
Tábořiště u letiště na ostrově Sanday

jít naplavené dříví a rozdělat oheň. Protože s sebou vozíme i hudební nástroje, něco málo jsme muzicírovali a sledovali příchod fronty, která nevěstila nic dobrého.

Ráno nebylo pro mlhu vidět víc než na sto metrů a nálada mužstva klesla k bodu mrazu. Zprávy o předpovědi počasí od našeho strážného

Ostrov Sanday, čekání na odliv

Tábořiště na Ross Wick

kde jsme objevili vhodné tábořiště. Nebylo to ale zadarmo. Ve zhruba metrových příbojových vlnách se tři naše krasavice vykouply a Hugo eskymoval, no, aspoň bylo o čem povídat. Po večeri se nám podařilo na jinak nezalesněném ostrově na

anděla Lumíra nebyly vůbec optimistické, a tak jsme „po letecku“ počkali, až jedenáctá rozhodne – a rozhodla. Mlha se trochu protrhala a my po zralé úvaze vyrazili. Vzhledem k tomu, že jsme na každé lodi měli kompas, mapu, v záloze jedno

skoro všechno oblečení, které si vezli s sebou.

Vzbudilo nás sluníčko a věřte, že to byla po předchozím večeru příjemná změna. Krásné počasí však nemělo trvat dlouho... Po optimistickém začátku jsme měli dnes v plánu přejet na ostrov Sanday a po objetí jeho severozápadní strany dosáhnout na nejsevernější ostrov Orknej North Ronaldsay. Všechno ale nakonec bylo jinak.

Vyrazili jsme kolem jedenácté. Při dobré viditelnosti jsme se nemuseli ničeho obávat, ale když jsme v dálce uviděli zvedající se vlny, docela jsme zpozorněli. Moře se začalo chovat, jako když se proud řeky vlévá do laguny, s tím rozdílem, že se začaly tvořit odhadem až pětímetrové vlny, s kterými se nebylo radno

kayakahoy.cz

Váš expert na seakayaking

Průliv mezi ostrovy
Rousay a Egilsay

GPS a neplánovali jsme žádný výrazný přejezd mezi ostrovy, nebylo to zas takové riziko. Nicméně jeden přejezd hluboké zátoky otevřeným mořem, dlouhý 2,6 km, tady přece jenom byl. Jestli jste to někdo zkoušel, určitě mi dáte zapravdu, že je to docela psycho. V podstatě ale stačí určit správný směr, vzít v úvahu proud a vítr a při pádlování po uplynutí odhadnutého času netrpělivě vyhlížet břeh.

Po šťastném překonání poslední dnešní nástrahy, mysu s majákem Start Point, zbývalo dojet necelých 9 km přes Bay of Lopness na naše další tábořiště v úchvatných písčitých dunách. Se silným proudem v zádech jsme tam byli zhruba za hodinku. Všichni jsme toho měli dost a ani jsem nedoufal v nějaké delší posezení. Ale znáte to, nějak se to vždycky vyvrbí. Protože jsme cestou našli vyplavený vánoční stromček, bylo nasnadě, že dnes budeme slavit Vánoce. Stromček jsme ozdobili čelovkami, jako řetěz použili házečku a otevřeli portské, no prostě parádní oslava. Někteří z nás si ani nepamatují cestu do stanu. Když se ráno zastavili kolem jedoucí domorodci, okamžitě pochopili, s úsměvem nám popřáli „Merry Christmas“ a odjeli.

Byla středa a vzhledem k tomu, že nejvyšší voda nastoupala kolem jedné, měli jsme naplánováno ji využít. Mlha zhoustla, ale nám se i přes protesty „Svazu žen“ podařilo vyplout. Naším dnešním cílem byl, po dokončení obeplutí ostrova Sanday, opět plácek u letiště na ostrově Eday. Trasa nebyla moc dlouhá, ale čekal nás asi 3,5 km dlouhý přejezd v mlze mezi ostrovy. Na plážích v jihovýchodní části ostrova, byla tak malá viditelnost, že jsme slyšeli příboj, ale břeh jsme vůbec neviděli. No, bez kompasu a mapy ani ránu. Když jsme objížděli nejjižnější cíp, z ničeho nic se objevila skutečná řeka, tekoucí proti nám. Takový úkaz jsme ještě nezažili. Někteří z nás se snažili z klidné vody u břehu do proudu najet, ale

Jak jsme řekli, tak jsme udělali. Když jsem ale zjistil, že se pohybujeme opačným směrem, než jsem původně předpokládal, a navíc rychlostí 10,7 km/hod, docela mě to vyděsilo. Po opravě kursu a hodině a půl pádlování přes nevypočitatelně se měnící hlučící moře, kterému jsme v tu chvíli neřekli jinak než „Mordor“, se nad námi pánbíček slitoval a přes částečně rozplynutou mlhu jsme uviděli pevninu. Spláchlo nás to sice o 5,5 km dál na sever oproti původnímu plánu, ale pořád to bylo

say, u starobylé, rozbořené stodoly, a nádherně jsme si u ohýnku, vína a punče zazpívali.

Druhý den se našťestí zázrak konal a bylo nádherně. Podle zprávy od Lumíra se to však mělo večer změnit, ale co, do té doby je ještě daleko. Protože jsme si chtěli ještě užít pádlování v Atlantiku, objeli jsme Egilsay ze západní strany a potom přes úžinu s malým ostrůvkem pře-traverzovali proud na Rousay, kde nás už čekala nádherná pláž jako v Karibiku. Byla tam pohoda, a dokonce jsme si troufli, snad poprvé za expedici, obnažit svá zimou ztrápená těla. Čekal nás už jenom pohodový desetikilometrový přejezd na Hlavní zemi.

Bohužel se mezi tím ale změnil proud, který nešel v úžině přepádlavat. Nezbylo nic jiného, než „ten jez přenést“ a s trochou štěstí pokračovat proti snad už mírnějšímu proudu k Mainland. Jaké bylo mé překvapení, když jsme po přenesení jeli nelogicky po proudu. Nedovedu si to jinak vysvětlit, než že v kanále po jedné straně vznikl obrovský vracák a ten nám pomáhal. S větrem v zádech jsme ještě překonali průliv mezi ostrovem Rousay a Hlavní zemí a bylo dobojováno. Auto a vozík jsme našli přesně tam, kde jsme ho zanechali, a po nezbytném plácnutí a přemístění našich věcí z lodí do auta a na vozík jsme odjeli slavit Silvestra – tak jsme si nazvali poslední večírek na Orknejských. Zbývá ještě poznamenat, že „moribundus“ předpovídaný Lumírem skutečně přišel, ale to už jsme spokojeně slavili „konec roku“ v kempu.

Na moři jsme ujeli během šesti dnů asi 150 km a shodli se na tom, že to pro nás byla zatím jedna z nejlepších expedic.

Kirkwall

????

okamžitě je to spláchlo daleko dozadu. Kolem břehu jsme ale nakonec v pohodě projeli a poté, co odřčel místní trajekt, stanovili jsme směr přejezdu a vyrazili k tábořišti. Po 40 minutách plavby jsme úspěšně trefili zátoku a já se docela těšil na úplně normální záchod ve waiting roomu na liduprázdném letišti. Nazítří ráno se zázrak zase nekonal. Po sesbírání věcí z improvizované sušárny, kterou ve waiting roomu vytvořil Hugo s Pavlem, jsme kolem dvanácté opět v mlze za poměrně vysokého stavu vyrazili. Měli jsme v plánu zhruba 20 km s cílem na ostrově Egilsay. Nebylo by to nic hrozného, kdybychom před sebou neměli sedmikilometrový přejezd mezi ostrovy Eday a už zmíněný Egilsay. V plánu bylo vyjet kousek na otevřené moře, podle GPS určit směr a rychlost našeho pohybu a potom korigovat.

Nasedání za odlivu
v Tingwall House

v pohodě. Docela mi spadl kámen ze srdce. Po krátké pauze pokračovala naše cesta pomalu proti proudu na jih a po obeplutí jižního cípu a několika sádek na ryby jsme našli tábořiště. Mlha se mezitím úplně rozplynula a nastal nádherný slunný večer. Konec dobrý, všechno dobré. Tábořili jsme na takovém malém cípu na západní straně ostrova Egil-

Účastníci: Milan „Motýl“ Mičák; Jaromír Hoffmann; Pavel Pick; Martin „Hugo“ Mohapl; Míla Vlčková; Olga Keslarová; Hanka Wolfová; Jitka „Vlčice“ Wolfová; www.vodacina-pajedla.cz.

Zvláštní poděkování patří všem, kteří nás podporovali, zvláště pak Lumíru Drápalovi za neocenitelné povětrnostní informace. ■